

VILNIAUS UNIVERSITETO CHEMIJOS IR GEOMOKSLŲ FAKULTETO STUDIJŲ PRAKTIKOS NUOSTATAI

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Vilniaus universiteto Chemijos ir geomokslų fakulteto studijų praktikos nuostatai (toliau – Nuostatai) detalizuoja Vilniaus universiteto studijų praktikų reglamente nustatytą studijų praktikos (toliau – Praktika) organizavimo, priežiūros ir vertinimo tvarką, Praktikos organizavimo ir įgyvendinimo procese dalyvaujančių asmenų funkcijas Chemijos ir geomokslų fakultete (toliau – Padalinys).

1.2. Nuostatai parengti vadovaujantis Vilniaus universiteto studijų praktikos reglamentu (toliau – Reglamentas), patvirtintu Universiteto senato 2015 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. S-2015-5-5, su vėlesniais jo pakeitimais ir papildymais.

1.3. Nuostatuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamente.

Šiuose Nuostatuose vartojama sąvoka:

Praktikos institucijų sąrašas - studijas administruojančio akademinio padalinio sudarytas institucijų, kuriose atitinkamos studijų programos (-ų) studentams yra rekomenduojama atlikti Praktiką, sąrašas. Sąrašė yra pateikiama: institucijos ir jos padalinių, sutinkančių priimti studentus Praktikai, pavadinimas, adresas, kontaktinio asmens institucijoje vardas, pavardė, kontaktai, per metus Praktikai priimamų studentų skaičius.

1.4. Praktika Padalinyje organizuojama, prižiūrima ir vertinama šiuose Nuostatuose ir Reglamente nustatyta tvarka. Nuostatuose detalizuojama Praktikos organizavimo, priežiūros ir vertinimo tvarka negali pažeisti Reglamento nuostatų.

2. Praktikos proceso dalyvių funkcijos

2.1. Praktiką Universiteto lygmenyje koordinuoja Studijų direkcija. Praktiką Padalinyje organizuoja studijas administruojantis struktūrinis padalinys, studijų programos lygmenyje – studijų programos komitetas. Praktiką įgyvendina Praktikantas, Universiteto praktikos vadovas bei Institucijos praktikos vadovas.

2.2. Praktikos proceso dalyvių (Studijų direkcijos, Padalinio, Studijų programos komiteto, Universiteto praktikos vadovo, Praktikanto ir Institucijos praktikos vadovo) funkcijos yra apibrėžtos Reglamente.

3. Praktikos organizavimas

3.1. Bendra Praktikos apimtis pirmosios pakopos studijose turi atitikti Švietimo ir mokslo ministro nustatytus studijų programų bendruosius reikalavimus (pirmosios pakopos studijose ir vientisiosiose studijose – Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendruosius reikalavimus, antrosios pakopos studijose (jeigu antrosios pakopos studijų programa orientuoja į praktinę veiklą) – Magistrantūros studijų programų bendruosius reikalavimus, laipsnio nesuteikiančiose (pedagogikos) studijose – Pedagogų rengimo reglamente nustatytus reikalavimus), taip pat Universiteto studijų programų reglamente nustatytus reikalavimus.

3.2. Praktikos pobūdis, trukmė, apimtis kreditais ir Praktikos metu ugdomos kompetencijos yra numatyti studijų programų, kuriose yra įgyvendinama Praktika, Praktikos aprašuose arba kitų studijų dalykų (modulių) aprašuose (jei Praktika yra integruota studijų dalyko dalis) ir prie Praktikos sutarties pridedamame Praktikos plane.

3.3. Praktika gali būti atliekama Lietuvoje arba užsienio valstybėje.

3.4. Priklausomai nuo studijų srities ir krypties, studijų programos tikslų ir siekinių, Padalinyje organizuojama šių tipų praktika:

3.4.1. *Mokomoji praktika* – tai pirmosios pakopos ir laipsnio nesuteikiančių studijų Praktika, kurios metu Praktikantas susipažįsta su specialybės praktine veikla Praktikos institucijoje ar kitoje Praktikos atlikimo vietoje, stebi profesionalų darbą, formuoja gebėjimus, gilina teorines žinias;

3.4.2. *Profesinė praktika* – tai Praktika, kurios metu Praktikantas įtvirtina ir tobulina studijų programoje įgytas bendrąsias ir dalykines kompetencijas praktinėje profesinėje veikloje

3.4.3. *Mokslo tiriamoji praktika* – tai Praktika, kurios metu Praktikantas Praktikos institucijoje renka ir analizuoja duomenis mokslo tiriamajam darbui, vykdo kitą mokslinę tiriamąją veiklą;

3.5. Su Praktikos atlikimo tvarka, Praktikos vietos pasirinkimo klausimais, reikalavimais Praktikos institucijoms Praktiką atliksiantys studentai (klausytojai) supažindinami Praktikos vadovo (-ų) likus dviem mėnesiams iki Praktikos pradžios, apie tai viešai paskelbiant studijas administruojančio struktūrinio padalinio interneto puslapyje arba praktikos vadovo (-ų) organizuotame Praktikos susirinkime su Praktikantais, kurio metu Praktikantams pateikiami Praktikos aprašas ir Praktikos planas.

3.6. Rekomenduojamų Praktikos institucijų sąrašas skelbiamas Praktiką atliksiantiems studentams (klausytojams) viešai paskelbiant studijas administruojančio struktūrinio padalinio interneto puslapyje arba praktikos vadovo (-ų) organizuotame Praktikos susirinkime su Praktikantais likus ne mažiau kaip mėnesiui iki Praktikos pradžios.

3.7. Tuo atveju, jeigu studentas (klausytojas) pats siūlo instituciją Praktikai atlikti, jis Studijų programos komitetui ne mažiau kaip prieš 7 kalendorines dienas iki Praktikos pradžios raštu arba elektroniniu paštu turi pateikti siūlomoms institucijos veiklos aprašymą bei, esant reikalui, papildomus Studijų programos komiteto prašomus institucijos dokumentus. Studijų programos komitetas nusprendžia, ar siūloma institucija atitinka Reglamente ir Nuostatuose keliamus reikalavimus Praktikos institucijai.

3.8. Praktikos sutartis (*Priedas 1*) su Praktikantu ir Praktikos institucija turi būti sudaryta iki Praktikos pradžios. Praktikos sutartis Reglamente nustatytais atvejais gali būti nesudaroma.

3.9. Bendradarbiavimo su Praktikos institucija sutarčių sudarymas yra apibrėžtas Reglamente.

3.10. Tuo atveju, jeigu Praktikos sutartis nesudaroma ir skiriamas tik Universiteto praktikos vadovas, jis organizuoja vadovaujantis norminiais teisės aktais būtinus darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instruktažus, prižiūri, kad Praktikos metu drausmės, saugos ir tvarkos taisyklių būtų laikomasi. Praktikos vadovas praveda Praktikantams saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instruktažus, informuoja apie Vilniaus universiteto praktikos metu inventorius naudojimą. Išklauses instruktažus Praktikantas pasirašo darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimų registravimo žurnale, patvirtindamas, kad su taisyklėmis susipažino.

3.11. Mokomosios lauko praktikos vadovas (ai) Praktikos susirinkime supažindina Praktiką atliksiančius studentus su Mokomosios lauko praktikos drausmės, saugos ir tvarkos taisyklėmis (*Priedas 2*), informuoja apie Vilniaus universiteto inventorius naudojimą praktikos metu. Išklausę

instruktažą visi Praktiką atliksiantys studentai pasirašo saugos instruktavimų registravimo žurnale.

3.12. Padalinio vadovo sprendimu, studijų programos komiteto pirmininko teikimu, įvertinus, ar studento (klausytojo) įgytos patirties atitinkamoje veiklos srityje veiklos pobūdis atitinka Reglamente, Padalinio praktikos nuostatuose ir (arba) Praktikos apraše numatytus Praktikai keliamus tikslus ir reikalavimus, o institucija atitinka Reglamente ir Padalinio praktikos nuostatuose numatytus Praktikos institucijai keliamus reikalavimus, studento (klausytojo) įgyta darbo patirtis ir/arba savanoriškos veiklos būdu įgyta praktinė patirtis gali būti įskaityta kaip studijų programoje numatyta Praktika.

3.13. Praktikantui dėl ligos ar kitos svarbios ir pateisinamos priežasties praleidus nuo 5 iki 30 procentų Praktikos laiko, Praktika, suderinus su Institucijos ir Universiteto praktikos vadovais, pritarus Studijų programos komitetui, Padalinio vadovo įsakymu pratęsiama. Praleidus daugiau nei 30 procentų Praktikos laiko, Praktika nevertinama.

3.14. Praktika gali būti nutraukta Praktikantui nevykdant Praktikos sutartyje numatytų įsipareigojimų ar pažeidus Praktikos drausmės, saugos ir tvarkos taisykles.

3.15. Praktikantų ir Praktiką atliekančių studentų kelionės draudimas, sveikatos ar kitoks draudimas, skiepai, reikalingi vaistai yra visiškoje jų pačių atsakomybėje.

3.16. Praktikantams, kurie negali vykti į Praktiką dėl sveikatos ar kitų svarbių priežasčių (dalyvavimas moksliniame renginyje, atstovavimas Vilniaus universiteto sporto komandos varžybose ar bendruomenės veikloje) gali būti sudaromas Individualus Praktikos planas.

3.17. Padalinio vadovas ir Praktikos vadovas (ai) užtikrina, kad Praktikos metu būtų laikomasi Reglamento ir Nuostatų.

3.18. Praktikantas, atliekantis Praktiką Universiteto Padalinyje privalo vykdyti Reglamentą ir Nuostatus.

4. Praktikos priežiūra

4.1. Praktikos institucija turi atitikti keliamus reikalavimus:

4.1.1. yra tinkama vieta įgyvendinti atitinkamai Praktikai keliamus tikslus ir uždavinius;

4.1.2. sutinka priimti Praktikantą, sudaryti tinkamas Praktikos sąlygas (skirti Praktikos vadovą, darbo vietą, leisti stebėti specialistų darbą, pačiam savarankiškai dirbti, aprūpinti praktinio mokymo užduotimis, šias užduotis vykdyti reikiama dokumentacija, reikalingomis priemonėmis ir kt.), pasirašyti Praktikos sutartį;

4.1.3. užtikrina Praktikantui darbuotojų saugos ir sveikatos bei higienos normas atitinkančias Praktikos sąlygas.

4.2. Institucijos Praktikos vadovui keliami reikalavimai: specialistas, dirbantis Praktikos institucijoje, turintis atitinkamos kvalifikacijos aukštąjį universitetinį išsilavinimą bei ne mažesnę kaip 3 metų atitinkamo darbo stažą.

4.3. Universiteto Praktikos vadovui keliami reikalavimai:

4.3.1. Universitete dirbantis atitinkamos krypties dėstytojas ar tyrėjas;

4.3.2. Universiteto praktikos vadovas gali būti skiriamas vadovauti ne daugiau kaip dešimčiai Praktikantų individualiai (t. y. ne su Praktikantų grupe) atliekamai Praktikai.

5. Praktikos vertinimas

5.1. Praktikos tikslas, siekiniai, temos ar užduotys, vertinimo strategija, atsiskaitymo laikas ir vertinimo kriterijai turi būti aprašyti kiekvienos konkrečios Praktikos apraše.

6. Baigiamosios nuostatos

6.1. Nuostatai įsigalioja juos patvirtinus Chemijos ir geomokslų fakulteto Taryboje. Nuostatai ir atskiri jų punktai gali būti papildomi, keičiami arba naikinami Chemijos ir geomokslų fakulteto Tarybos sprendimu.

PATVIRTINTA

Vilniaus universiteto Chemijos ir geomokslų
fakulteto tarybos

2017 m. vasario 22 d. nutarimu Nr. 610000-TP-3

Priedas 2

MOKOMOSIOS LAUKO PRAKTIKOS DRAUSMĖS, SAUGOS IR TVARKOS TAISYKLĖS

Bendros nuostatos:

- šių taisyklių nesilaikantys studentai ir praktikantai praktikos vadovo sprendimu nušalinami nuo praktikos atlikimo;
- su šiomis taisyklėmis būtina susipažinti ir pasirašyti saugos instruktavimų registravimo žurnale prieš išvykstant į mokomąją praktiką;
- iškilus sudėtingoms aplinkybėms arba įvykus nelaimingam atsitikimui būtina nedelsiant pranešti praktikos vadovui(ams);
- su savimi turėti studento pažymėjimą, dokumentą patvirtinantį dalyvavimą tyrime ir/ar kt. dokumentus leidžiančius būti riboto lankymosi teritorijose;
- elgtis mandagiai, laikantis visuomenėje priimtų etikos ir elgesio normų;
- studentai ar jų grupės sudarytos darbo užduočių ar tiriamos teritorijos pagrindu išsirenka grupės vyresnįjį. Jei to negali padaryti patys, vyresnįjį paskiria praktikos vadovas.

Stovyklavietėje (patalpose):

- darbo ir gyvenamąją aplinką laikyti tvarkingą;
- laikytis elgesio ir higienos, praktikos atlikimo ir dienotvarkės taisyklių;
- pašaliniai asmenys lankytis praktikos atlikimo vietoje ar patalpose gali tik informavus ir gavus pritarimą iš praktikos vadovo (ų);
- draudžiama vartoti alkoholį ir rūkyti;
- nenaudoti savadarbių elektros prietaisų;
- žaibuojant nesinaudoti / išjungti / elektros prietaisus, nekalbėti mobiliuoju telefonu, uždaryti langus.

Maršrutuose:

- į maršrutus galima eiti dviem ir daugiau asmenų. Po vieną į maršrutus eiti griežtai draudžiama;
- išeinant iš praktikos vietos raštu pranešti praktikos vadovui, nurodant vykimo tikslą ir vietą, kontaktinį telefoną ir asmenį; grįžus prisistatyti praktikos vadovui;
- turėti vietovės žemėlapij ir kompasą;
- nenukrypti nuo numatyto maršruto ar darbų ploto, neveluoti;
- darbo grupei laikytis kartu, nenutolstant vienas nuo kito už matomumo ribų;
- draudžiama pasišalinti iš maršruto nepranešus vadovui ar grupės vyresniajam;
- laikytis galutinio grupės vyresniojo sprendimo, kaip privalomo visos grupės nariams;

- stebėti vienas kito būklę, savijautą ir esant reikalui padėti;
- saugotis nuodingų augalų ir gyvūnų;
- į kiekvieną maršrutą neštis vaistinėlę, signalizavimo priemones: šviesas, veidrodžius, degtukus, švilpuką arba mobilų telefoną;
- mobiliu telefonu naudotis tik stovint saugioje vietoje;
- maršrutų metu maudytis, vartoti alkoholį griežtai draudžiama;
- maršrutuose ir Praktikos užsiėmimuose būti blaiviam ir pailsėjusiam;
- draudžiama rinkti ir skinti retus ir nykstančius augalus, augalus privačiuose daržuose, laukuose ir soduose be savininko sutikimo;
- žaibuojuot negalima prie vandens, šaltinių, metalo grandinių, laidų, ant kalvos, basiems, nebėgti, nesišukuoti, nestovėti po aukštais medžiais;
- naudojantis kelyje sustabdytų individualių transporto priemonių paslaugomis, tai daryti mažiausiai dviese ir būti įsitikinus to saugumu;
- griežtai draudžiama miške kurti laužus be miškų darbuotojų leidimo /ne tam skirtose vietose. Rūkyti tik tam skirtose vietose.

Dirbant:

- saugiai ir tvarkingai iškasti ir užpilti šurfus ar kitokius kasinius;
- saugiai nusivalyti atodangas;
- uolienai atskelti naudoti tik geologinius plaktukus, nenaudoti kirvių, kitų uolienos gabalų, riedulių;
- nenaudoti plaktuko, kaip kalto;
- dirbant plaktuku dėvėti apsauginius akinius;
- saugotis ir saugoti kitus nuo skeveldrų, ypač kalant kietas uolienas;
- atsargiai laipioti atodangomis, nepaleisti žemyn akmenų ar nestabilių nuogulų, ypač karjeruose, kur sienos gali būti labai nestabilios;
- apžiūrinėti atodangas, įvertinus jų stabilumą, akmenų kritimo pavojų, esant reikalui dėvėti šalną;
- apleistuose nere kultivuotuose karjeruose nesiartinti prie stačių sienų, nes jos gali būti nestabilios;
- veikiančiuose karjeruose laikytis vietinių saugos taisyklių;
- saugotis dirbančios technikos.

Kalnuose:

- išeinant pasiruošti blogiausiam orui: šalčiui, lietui, vėjui, karščiui;
- pakliuvus į debesį, rūką, miglą:
 - nepanikuoti, nesiblaškyti, neišsiskirstyti;
 - stengtis laikytis tako;
 - judėti tik tuo atveju, jei yra aiškus, gerai pažymėtas kelias ar takas. Jei tokio nėra ir matomumas mažesnis nei 50-100 metrų, sustoti ir laukti kol matomumas pagerės;
 - esant prastam matomumui, judėjimas griežtai draudžiamas, net jei vieta žinoma, yra žemėlapis, kompasas ar GPS įranga.
- saugotis atšalimo:
 - turėti rūbus nuo šalčio ir vėjo;
 - stebėti vienas kitą;
 - šalant, peršlapus, esant stipriam vėjui - leisti žemyn;
 - judėti, o sustojus laikytis užuovėjos;
 - sušalus nevirtoti alkoholio, neduoti jo sušalusiam;
- saugotis didelio karščio:

- saugoti galvą ir kūną nuo tiesioginių saulės spindulių;
turėti vandens;
- stačios uolos:
 - nesiropšti be reikalo;
 - lipant naudoti alpinistų inventorių - šalmus, virves, kablius, kt.;
 - saugotis ir saugoti kitus nuo akmenų kritimo;
 - neiti prie uolos skardžio krašto (arčiau nei 10 metrų);
- nuobirynai:
 - neskubėti, niekada nebėgti žemyn šlaitu;
 - nedėti kojų į plyšius tarp akmenų, saugoti čiurnas, kelius;
 - saugotis judančių akmenų, net ant didelio stotis atsargiai, įsitikinus kad jis stabilus;
 - saugoti kitus, nepaleisti akmens ar akmenų srauto;
 - paslydus, kristi ant rankų, pirmiausiai saugoti galvą, savo ir kitų;
 - lipant į viršų įsitikinti ar nėra žmonių apačioje;
 - niekada nemėtyti ir neridenti akmenų žemyn.

Ledynai:

- neiti apsnigtu ledynu, saugotis plyšių, kanalų, šulinių;
- nelįsti į olas, urvus ir išplovus ledyne;
- rieduliai ledyno paviršiuje gali būti nestabilūs.

Sniegynai:

- eiti atsargiai, ypač sniegyno pakraščiuose, prie didesnių akmenų ir prie vandens.

Bridimas per upes:

- pavojai:
 - srovė;
 - judantys akmenys;
 - aštrūs akmenys;
 - šaltas vanduo gali sutraukti raumenis;
 - kroviny, rūbai apsunkina judėjimą ir lygsvarą;
- saugumo priemonės:
 - kruopščiai parinkti bridimo vietą įvertinant gylį, srovės stiprumą, upės vagas būklę žemiau bridimo vietos;
 - bristi apsiavus;
 - remtis lazda;
 - bristi greta, susikibus, susirišus ir pasirengus padėti.

Olos, apleistos kasyklos:

- eiti vidun tik leidus praktikos vadovui;
- eiti vidun, tik keliese, palikus ženklą prie įėjimo ir raštelį su pažymėtu įėjimo ir numatomo grįžimo laiku;
- turėti šviesos šaltinį;
- dėvėti šalmus.

Maudymasis:

- pavojai:
 - šaltas vanduo jūroje, upėse, ežeruose;

netolygi temperatūra, ypač potvynių metu ir ten kur įteka upės arba nežymūs intakai iš kalnų, dažnai sunkiai pastebimi tarp akmenų;

akmenys ir uolos vandenyje netikėtose vietose, vandens lygio kitimas dėl potvynių-atoslūgių ir bangų;

akmenuotas, uolėtas dugnas, slidūs dumbliai, dygūs ežiai, aštrios kriauklės;

- saugos priemonės:

nesimaudyti apsvaigusiams nuo alkoholio arba narkotikų;

labai sukaitusiems geriausia apsiriboti nusiprausimu;

maudytis tik saugiose ir maudymuisi pritaikytose vietose;

maudytis tik keliese, stebint vienas kitą;

maudymosi metu draudžiama šūkauti, nes šauksmas vandenyje yra pagalbos prašymo signalas;

nesimaudyti audros metu, tamsiu paros metu, esant rūkui ir dideliam bangavimui;

maudymosi metu nešokinėti į vandenį ir nenardyti.

Plaukimas valtimi:

- neplaukioti valtimi apsvaigusiams nuo alkoholio ir narkotikų;

- neplaukioti valtimi, nesuderinus su praktikos vadovu;

- neplaukioti valtimi neapsirengus gelbėjimo liemenių;

- nesėdėti ant valtės krašto, nevaikščioti valtyje, nešokinėti iš valtės į vandenį;

- nelipti į valtį kuri nepritaikyta plaukimui, neviršyti valtės pase nurodytos keliamosios galios.

Keliai:

- nebėgti per kelią, ypač iš už autobuso;

- neiti važiuojamąja kelio dalimi, nesistumdyti šalikelėje;

- griežtai laikytis kelių eismo taisyklių, vairuotojai dažniausiai nesitiki eismo taisyklių pažeidimo ir gali būti tam nepasiruošę;

- dirbant prie kelio esančiose atodangose būtina dėvėti šviesą atspindinčias liemenes; jei dirbama netoli kelio posūkio, būtina pasirūpinti, kad vairuotojai iš tolo žinotų apie vykstančius darbus; laikytis kuo arčiau kelio krašto.

Elgesys susižeidus:

- nedelsiant, bet kuo ramiau įvertinti padėtį, pasirūpinti savo saugumu;

- nustatyti sužeidimo pobūdį ir pavojingumą;

- suteikti pirmąją pagalbą;

- judėti pagal galimybes, jei tai nekelia pavojaus sveikatai;

- palikti sužeistąjį vietoje tik būtinu atveju ir užtikrinus jo saugumą;

- negalint judėti, duoti signalus: laužas; garsinis signalas - 6 sušvilpimai ar 6 blykstelėjimai šviesa ar veidrodžiu, kartojant maždaug kas minutę;

- kuo greičiau pranešti praktikos vadovui.

Elgesys paklydus:

- supratus, kad pasiklydote, sustoti ir ramiai apgalvoti iš kur atėjote, ką matėte pakeliui;
- nesiblaškyti, kuo mažiau judėti nesiorientuojant;
- judėti nuosekliai, pasirinkta kryptimi: takais, žemyn upeliais, griovomis;
- duoti signalus;
- palikti žymes;
- jei galima, grįžti į maršruto pradžią.

Naudingi patarimai:

- vykstant į užsienį rekomenduojama apsidrausti kelionės draudimu;
- jei reikia, pasiskiepyti nuo erkinio encefalito ar kitų ligų, turėti reikiamų medikamentų;
- naudoti lauko maršrutams tinkamą aprangą ir avalynę;
- žinoti šalies, kurioje esate, elgesio gamtoje taisykles.